

шими атрибутами війни виступають: *Russlands* (17) та *russisch-ukrainisch* (6), 2–3 прикладами представлені такі атрибутивні характеристики: *vollständig, andauernd, langjährig, großangelegt*.

Отже, і в українських, і в німецьких ЗМІ сьогодні усталеним визначенням війни Росії проти України виступає саме лексема війна, а не криза чи конфлікт, що можна було спостерігати на початку повномасштабного вторгнення, а атрибутивні характеристики більшою мірою характеризують учасників війни, меншою – ставлення до неї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Lőrincz M. A corpus analysis of the representation of war in Ukraine in the international press. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов.* 2022. Вип. 96. С. 61–68. DOI: 10.26565/2786-5312-2022-96-08.
2. O'Halloran K. How to use corpus linguistics in the study of media discourse / in A O'Keeffe, M McCarthy (eds.). *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics.* Routledge. 1st ed. 2010. P. 563–577.
3. Learn how language works. URL: <https://www.sketchengine.eu>

ДІЄСЛОВА ПЕРЕМІЩЕННЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Логайчук І. С.^{1*}, Юрковська М. М.²

^{1,2}Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)
*e-mail: logaychukh@gmail.com

Дієслова переміщення (motion verbs) описують дії, пов'язані з рухом або переміщенням об'єктів чи суб'єктів у просторі. Наприклад, *run, walk, fly, drive* тощо. Такі дієслова є однією з ключових категорій дієслів у сучасній англійській мові. Вони позначають дію, пов'язану з переміщенням об'єктів або суб'єктів у просторі, що відображає людське сприйняття фізичного руху в довкіллі.

Дієслова переміщення можуть включати додаткові семантичні компоненти, як-от швидкість, спосіб, напрямок та мета руху. Наприклад, «dash» (кидатися) вказує на швидкий рух, тоді як «stroll» (прогулюватися) вказує на повільний, розслаблений рух.

Дієслова переміщення широко використовуються в повсякденному мовленні, літературі та медіа для опису дій і подій. Вони є ключовими для створення динамічних та яскравих описів. Водночас використання дієслів переміщення може відображати культурні та соціальні особливості. Наприклад, в англійських країнах популярні дієслова, пов'язані з автомобілями та авіацією, що відображає важливість цих видів транспорту в культурі.

Багатьма мовознавцями досліджувалися дієслова переміщення, серед яких відзначаються роботи В. М. Заханевича, Т. П. Усатенко, М. П. Лесюка, В. М. Русанівського, І. Р. Вихованця, К. Г. Городенської, С. О. Соколової, А. Я. Середняцької, Д. Міллера, Л. Талмі, Д. Лакоффа, Ч. Філмора та ін. Згідно з Ч. Філмором,

дієслова переміщення мають глибокий вплив на семантичну структуру речення, оскільки вони часто впливають на просторові відношення між учасниками дії. Л. Талмі, зі свого боку, розглядав дієслова руху у зв'язку з когнітивними процесами та концептуалізацією простору, що дало змогу дослідникам глибше зрозуміти, як рух сприймається в мовах різних типологій.

До того ж саме поняття «переміщення» нерідко ототожнюють із поняттям «рух», що відповідно впливає на інвентаризацію одиниць дослідження та їх подальший опис. В українському мовознавстві відносно поширеним є підхід, згідно з яким дієслова переміщення відмежовують від дієслів руху на підставі зорієнтованості семантики перших у сферу об'єкта, а значення інших – у суб'єктну сферу (В. М. Русанівський, А. П. Загнітко, Т. Є. Масицька, Т. В. Савчук) [2, с. 154].

Однак думки вчених щодо системності лексико-семантичної групи дієслів переміщення не є однотайними. Так, французький мовознавець А. Мартіне стверджував, що лексика несистемна, а угорсько-англійський мовознавець С. Ульман визнає наявність системності тільки деяких пластів. У минулому столітті український мовознавець О. О. Потебня, який «грунтовно опрацював загальну теорію слова як у плані форми, так і в аспекті змісту (теорія внутрішньої форми слова, вчення про ближче і далі значення слова, його багатозначність та історичну змінність значень), закликав учених вивчати семантичні відношення між словами, закони і правила внутрішніх змін у групах семантично пов'язаних слів» [3, с. 269].

Особливої уваги заслуговує проблема структурування лексико-семантичного поля. Можна сказати, що однією з ключових характеристик дієслів переміщення є їх здатність поєднуватися з різними типами адвербіальних модифікаторів, що вказують на напрямок, місце в просторі, мету або спосіб переміщення. Семантична структура цих дієслів є багатошаровою, оскільки вони можуть вказувати на фізичний рух або метафоричне переміщення у просторах мислення або суспільної взаємодії, що дає змогу групувати та класифікувати за різними категоріями. Основними параметрами класифікації є просторові (верх / низ, правий / лівий, схід / захід), часові (день / ніч, зима / літо), кількісні, етичні та ін. Проте можна стверджувати, що просторові параметри займають особливе місце, оскільки культура «співвіднесена з мовою через концепт простору» [1, с. 7].

Отже, можна зробити висновок, що саме в лексико-семантичній групі дієслів переміщення міститься розуміння про навколишній простір у межах мовної картини світу. Дієслова переміщення не лише відображають фізичний рух, але й сприяють формуванню когнітивних моделей, які впливають на сприйняття та інтерпретацію простору в різних мовах. Це робить їх важливим об'єктом дослідження для розуміння взаємозв'язку між мовою, мисленням та культурою.

Дослідження дієслів переміщення також має практичне значення для прикладної лінгвістики, зокрема у сфері перекладу та навчання іноземних мов. Знання про

особливості вживання цих дієслів може допомогти у створенні більш точних та природних перекладів, а також у розробці ефективних методик навчання, що враховують специфіку мовної картини світу носіїв різних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Аносова А. В. Категорія локативності в англійській мовній картині світу доби середньовіччя. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2019. Т. 30(69). С. 7.
2. Іваницька Н. Б. Дієслівне вираження мікрокатегорії «рух» в українській та англійській мовах. *Наук. вісник Чернівецького ун-ту. Серія «Філологічні науки»*. 2010. № 86. С. 97–105.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник. Київ: Вид. центр «Академія», 2010. 464 с.
4. Лискова К. Г., Залужна О. О. Лексико-семантична група дієслів переміщення у просторі у французькій мові. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2017. Т. 1, № 9. С. 53–55.

АНТИВОЄННА СПРЯМОВАНІСТЬ РОМАНУ ЕРІХА РЕМАРКА «IM WESTEN NICHTS NEUES»

Патріарх В. О.

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)
e-mail: v.patriarkh@donnu.edu.ua

Завдяки творам Е. М. Ремарка, Е. Хемінгуей, У. Фолкнера з їх власним трагічним досвідом учасників Першої світової війни відбувається усвідомлення справжнього характеру війни з її жахливими наслідками для духовного розвитку людства. Антивоєнний роман німецького письменника Еріха Марії Ремарка «Im Westen nichts Neues» традиційно уналежнюють до найкращих зразків літератури «втраченого покоління». Автор уникає героїчного пафосу, певної романтизації в описі воєнних дій і відтворює світобачення покоління, юність якого понівечена війною, а зрілість припадає на повоєнні часи, схарактеризовані як економічний занепад і політичний хаос. В епіграфі до «Im Westen nichts Neues» Е. М. Ремарк виявляє особисту позицію щодо ідейної сутності роману: *Dieses Buch soll weder eine Anklage noch ein Bekenntnis sein. Es soll nur den Versuch machen, über eine Generation zu berichten, die vom Kriege zerstört wurde – auch wenn sie seinen Granaten entkam* [2] / Книга ця – ані звинувачення, ані сповідь. Це тільки спроба розповісти про покоління людей, що їх занастила війна, навіть як хто з них і не попав під снаряди [1].

Безжална критика війни та винищення людства – ключова ідея літератури «втраченого покоління», де кожен автор знаходить власні композиційні та стилістичні засоби реалізації антивоєнних ідей, пропонує власну концепцію дійсної картини подій і усвідомлення війни як жахливої і безглуздої трагедії. Пор.: *Wie sinnlos ist alles, was je geschrieben, getan, gedacht wurde, wenn so etwas möglich ist!*